

Nr 741

av herr Gadd m. fl.

om inrättande vid universitet i Uppsala av en professur i ämnet den fasta jordens fysik.

De nedskärningar av produktionen och exporten av olja som arab-länderna beslutat sig för aktualiserar frågan om vår ekonomis beroende av andra länder. Den brist på energi som blir följden av sjunkande oljeleveranser är allvarlig i sig, allvaret blir inte mindre av att vi dessutom är beroende av andra länder för tillförsel av många viktiga råvaror. Det är ju inte helt otänkbart att vårt land kan utsättas för s. k. ekonomisk krigföring även när det gäller import av råvaror.

Skall Sverige i fortsättningen förmå att höja sin produktion är det nödvändigt att tillförseln av energi och råvaror är någorlunda garanterad och kontinuerlig. Självfallet underlättas detta om vi vid krissituationer i någon mån kan ersätta en import med tillgångar inom landet.

Det internationella arbetsbyte som hittills utvecklats främst under efterkrigstiden har varit en av de viktigaste orsakerna till att de samlade resurserna kunnat öka som de gjort. Varje land skall självfallet även i fortsättningen ägna sig åt den verksamhet som det har de bästa förutsättningarna för. Någon ekonomisk isolationism får inte bli följden av dagens svårigheter.

Även om vi framgent bör satsa på en expanderande utrikeshandel, finns det ingen anledning att avstå från att kartlägga och projektera de resurser som finns inom landets gränser, resurser vad beträffar såväl energi som råvaror.

För att rätt kunna tillvarata landets egna naturtillgångar är en forskning helt nödvändig. Ämnet den fasta jordens fysik ägnar sig bl. a. åt att studera och praktiskt vidareutveckla metoder för prospektering av naturtillgångar. Dess forskningsresultat är en förutsättning för att vi effektivt skall kunna kartlägga de resurser som finns när det gäller såväl malmtillgångar som naturgas och olja. I Sverige finns en institution i ämnet i Uppsala som leds av en docent. Andra länder har i detta sammanhang satsat vida mer medvetet än Sverige. I Danmark finns exempelvis tre självständiga professurer, i Finland fem och i Väst-Tyskland nitton fasta professurer.

I motioner till 1970, 1971 och 1972 års riksdagar har hemställts om att ämnet den fasta jordens fysik skulle ges en etablerad ställning vid våra universitet genom att en ordinarie professur inrättas vid Uppsala universitet, allt enligt 1965 års geoutrednings förslag. Utbildningsutskottet har ställt sig välvilligt till motionerna vid samtliga tillfällen. Några initiativ från universitetskanslerämbetet har dock inte förmärkts. Med den nu pågående oljekrisen som bakgrund torde det vara på sin plats att riksdagen på nytt ger sin inställning till känna.

Med hänvisning till vad som anförts hemställes

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t framhåller vikten av att
en professur i ämnet den fasta jordens fysik inrättas vid
Uppsala universitet.

Stockholm den 25 januari 1974

ARNE GADD (s)

NILS HJORTH (s)

HANS ALSÉN (s)

BIRGITTA DAHL (s)